



ORADEA-MARE (N.-VĂRAD)  
9 ianuarie st. v.  
21 ianuarie st. n.

Ese in fiecare duminică  
Redacțiunea:  
Strada principală 375 a.

Nr. 2.

ANUL XXX.  
1894.

Pretul pe un an 10 fl.  
Pe 1/2 de an 5 fl.  
Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.  
Pentru România pe an 25 lei.

## Din viața de student.

(Fine.)

**M**e aședai pe pat, și-l așteptai liniștit câteva ore, — nu vine nimenea.  
De-odată îmi plesnește prin minte ceva, nori de gânduri îmi acoper fruntea.  
Am să-l păcălesc... îmi dișei.

Me scol iute, iau la miue fața perinei și plec...

Luna nu mai bătea în frunze, nici radele sôrelui muse mai resfrângeau în picurii de rouă.

Cerul e plumburfu, iar dela apus se ridică un nor întunecos brazdat de fulgere scânteietore ce înaintă spre răsărit. Din când în când câte un sunet gros bubuitor duruiă prin eterul nețermurit.

Eră aprôpe una din furtunile de tómnă și me temeam numai că Eolus își va desfăcea peptul, și prin faptul seu viforul va fi vehement...

Dar tot atâta, — me duc...

Pe când se ajung la țintă, fortuna se descărcă teribil. Plôia se vârsă ca din cofă, părăele năbușiau din mica lor matcă, cât ajungea apa până la glesne pe unde treceam.

Nu se vedea nici mâna. Orbecând ca cei ce nu se prea pricepe la astfel de meșteșuguri, me dușei mereu, și nôptea îmi astupă urmele.

De-odată dau cu mâna de niște uluci înalți cam de 1 1/2 metri, me opresc și-l pipăi.

Eram la țintă!

Dar al naibei lucru, nici un pic de dungă unde aș pute să-mi pun piciorul ca să me urc pe el. Caut în dreapta, caut în stânga, și... iarăș ascult.

Nu se auđiă nici sgomot suspect, abia vântul frecând vre-un ram, séu picuri de plôie mari ca bobul mai băteau în frunzele merilor de peste uluci.

Me duc pe lângă ei în sus, pipăind.

În fine aflu o dungă de scândură destul de încovoiată în afară pentru de a-mi pute servi ca rađam la picior spre urcare; dar o rēcělă molatică tremurătoare simții pe la glesnele piciorilor. Eram în apă — de-o palmă. Un mic përfu ce veniă din grădină își aflase calea tocmai aci, unde «trecătorul» și-ar fi găsit de-altcum fôrte bună strungă.

Cu o nervositate resistătoare îmi păstrai tremuriciul de frig și frică, și pânditor me urcai.

Eram călare pe uluci.

Plôia curgea și mai vehement și prin chaosul negru mohorit numai fulgerile mai tăiau câte-o brazdă luminosă...

Atunci vedeam totul argintiu...

Din colo pomii sub picuri greoi ai plôiei își plecau frunzele, din côce përfu își rësfrângea micile lui valuri în fuiorul gălbui al fulgerilor.

Cum am diș, — așteptam călare pe uluci.

Nu mai fulgerase de câteva minute și eu așteptam cu-mare nerăbdare schintea eterică căci eram în mare încurcătură, iar tronul nu-mi prea plăcea.

Să me fi vëđut frate, cum stam sus, de sigur șciu că ai fi făcut la cruce. Păream o nălucă intrupată din noianul nopții, séu mai mult: deul fortunelor și al necuratelor spirite, căci în această oră numai ele mai călăriau pe morminte...

De-odată fulgeră.

Me uit în dreapta, — nu vëđ nimic.

Aștept.



DUPĂ CURA LUI KNEIPP.

Iarăș fulgeră.

Me uit în stânga, me dau jos, îmi ridic fața perinei, și cu chin cu vai me urc a doua oră.

Să me înțelegi frate, la prima urcătură mi scăpă fața de perină și nu șcicam de care parte căduse. La zarea fulgerului vëđu spre marea mea noiană că, ea plutește pe ape, și numai cotorul unei uzzi îmbătra-

nite o mai țineau de nu dispăruse în valurile turbure ale zgomotosului părăuș.

Și iarăș se deam în jețul fantomelor...

Să trec?... Să nu trec?... Tot atâta trec...

Trecui.

Lovindu-me când de crângă vre-unui pom, când acățându-mi-se piciorile în tufele vre-unui agreș, încet înaintam spre mărul ce-l aveam drept țintă.

Eram la el.

Mai caut odată în giur de mine, pipăi mărul, și după ce me convinsei că 'n adevăr nimene nu m'a simțit, cu mâna stângă me prind de un ram, îmi așez cu multă băgare de seamă piciorul într-o cracă, și ridicându-mi mâna dreaptă, dau să me acăț de altă crângă ca să me pot ridică.

Simții că țin ceva în mână ce 'n adevăr nu semănă nici a crângă nici a măr, dar nu-mi puteam da seamă ce-o să fie.

Prind de acel ceva și mai cu multă putere, căci în invălmășela gândurilor mele, de spaimă nu-mi venia să cerc lucrul cu de-amănuntul. În momentul acesta aud o zurătură sinistră, me simț trântit la pământ, iar pe mine simții că zace o greutate cât un munte. Un sbâcnet fioros îmi rădicară părul în cap, și sângele în vine îmi înghețase...

Și crești frate că-mi venia în minte de grădinar?!..

Dar nu-mi mai venia de nimic.

Totuș în fantasia mea îmi treceau fel și fel de inchipuiri... Dór m'a trăsniț Dumneșeu? — Nu se poate, căci pipăindu-me aflai că sânt viu. S'a rupt dar vre-o crângă? Nici asta!

Ce me apăsă e mult mai gros și scurt, și la cea mai mică a mea mișcare dă un sunet răgușit. Cu-un cuvânt nu semănă nici a crângă.

Ce-o fi ore?...

Și crești că nu-mi adusei aminte de Horhunul?

În totă a mea ființă me cutremuram.

Vedeam pe satan, stăpânitor al acestor ore, ședând călare de-asupra prăzii sale.

Ochii îi sclipiau ca doue stele schinteitoare, mereu privindu-me în ochi.

Plóia pică pică fără rezervă. Din pom nu se mai aușia nimic, abia picurii plini cădând pe sarcina ce me apăsă mai dau câte un sunet greșos și sinistru.

Eu încă tăceam ca piticul.

De-odată fulgeră.

Involuntar, îmi ridic ochii spre măr și vai... îl ved...

Un fior ca și când l'aș fi vedut răzimat de stâlpii porții țimiterului din capul satului, séu și mai răsvrățitor me cuprinse.

Nu-mi mai puteam da seamă de ênsa-și ființa mea. Deja me vedeam în iad, și aușiam bocirile drăcócilor pe de-asupra mea, — iar tânguirea jelanică a mamei, că i-a răpit «dracul» pe fiu, îmi cârtiau pe la ureche tremurător și duios cât ochii fără de voie mi se umplură de lacrimi.

În celalalt moment, me simțiam tras printre spinii agreșilor și aruncat peste uluci în prăpastia rțului, și în giurul meu vedeam colegii cum rıdeau de mine. Prin cap îmi vıjiá un vânt nebunatic asurđitor și fiori me pěrëndau.

În asemenea stare am stat câteva minute.

Mai fulgeră odată.

Atunci la zarea plesnitóre a fulgerului aud o voce tremurătoare, rece, pronunțată într'un fel de estas fioros: «Cine ești?»...

Ca o suliță cazăcască îmi străpunse fiorul spamei inima, și tăcui pe-un moment...

Dar de-odată me scutur...

Par că cunosc acea voce într-o câțva... Clătinându-me povóra îmi cade, iar la lumina orbitóre a fulgerului, care de astă-dată ținú mai multe secunde îl recunoscui pe... el...

Cu un picior pe o crângă și cu celalalt pe alta, cu partea trupului alipită de-un ram mai gros, sta tremurător.

Erá — Tóder...

Ușor înțelesei tótă comedia, dar fiorul spamei încă tot nu-mi eși din vine.

S'a dus adevă și el la mere, dar nu-mi spuse nimic, iar dracul ce-mi căduse în spate erá fața de perină pe care el o ținea de-o parte cu mâna, iar de altă parte cu dinții și cu cealaltă mână aședă merele. Când o prinsei, el cređuse că-s grădinarul, și cât de frică, cât de nevoe mi-o scăpase în cap.

Galbén ca céra și tremurător ca flacăra făcliei de pe morminte la adierea blândă a vânturilor ce mai colindă prin țințirim, recunoscându-me și el, se dete jos.

Ne cunoșceam, dar încă tot ne mai temeam unul de altul.

Fără a ăice un cuvânt merserăm trecând ulucii, până acasă și n'am dormit de spaima «dracului» nici a treia nópte, — dar ăeu nici el de a grădinarului!

— Tálharil ați primit amêndoi o bună lețche!

— Lasă-me frate, căci ăeu n'aș fi luat acea frică nici pentru 10 saci de mere!

PETREA DELA CLUȘ.

## Murinda.

**G**in taină me vor duce pe albul pat de flori  
La locul de odihnă; m'or duce până 'n ăori.  
Și mamei se va spune c'am mers la nunta mea.

Convoiul când va trece, sfios s'or da din cale  
Părinții simțitori. Ei vor șopti cu jale:  
Cât a fost de frumósă!... copile, nu iubiți,

Și când vei trece marea inima-mi rătăcindă,  
În negru val schimbată, la capul teu culcat  
Va geme și va plânge: De ce me ai lăsat?

În noptile-ți de baluri, în nopti de nebunii  
Vení-va-mi umbra albă să 'ntrebe de nu șcii  
Că tu valsezi cu doue, cu mórta și cu vii?

Nu strigă să-mi alunge umbra dela tine  
Când vei domni, ca rege, p'al teu măreș popor,  
Zădărníc ar fi tóte... fantasmele nu mor...

ALMA.

Prea multe cuvinte pentru o gândire genială semănă cu o monedă de aur schimbată în monedă de aramă.

\*

O supă și o glumă nu sânt nici odată bune decât nu sânt sárate.

\*

Numai cine șcie să rabde, e curagios.

## Romeo și Mariela.

Comedie cu cântece într'un act, de *anii Dumanotr, Siraudin și Moreau.*

(Urmare.)

### Scena VII.

*Mariela, Șivilar, ca bătrân, cu cortetul sub suoră, cu ochelari și un cozoroc mare la șapcă.*

*Romeo.* Dómna Boché, vëduvă, me rog?

*Mariela.* Da, aice-i dle, dar... mătușica...

*Romeo.* Al dta ești nepóta dsale, frumósă dșórál  
Cu atât mai bine! İmi pare bine de cunoșcintă... Și eu, vail aș fi putut să am o nepoțică... ar fi cam trebuit... dar din contră... s'a nemerit... un nepoțel... El! el! el! (*Reluând.*) Dna Boqué, me rog?

*Mariela.* Dar dle... (*A parte.*) De unde să-i dau eu pe mătușica mea? (*Tare.*) O cunoști dta, domnule?

*Romeo.* Nu... adicăte... da!... adicăte... Uite, sânt sigur că nul Nu o cunosc... Dar trebuie numai decât... și in interesul seu să-i vorbesc.

*Mariela.* Dar decă vrei să-mi spui mie... te asigur că ar fi tot aceea.

*Romeo.* Ei dracel sânt lucruri pe cari fetișórele nu pot să le audă. (*Luând un scaun.*) Dar să nu o supërați... Voi așteptá cât de mult!... Voi așteptá cât de mult!

*Mariela.* (*A parte.*) Al tu vrei să spui lucruri secrete mătușicái, fără s'o cunoști? (*Tare.*) Ei bine, dle, me duc s'o caut.

*Romeo* (*luându-i mâna.*) Să nu o superi...

*Mariela.* Dai spunea că e vorba de niște...

*Romeo.* Lucruri fórte interesante! (*Sărutându-i mâna.*) Să nu o superi!

*Mariela.* Dar, decă-i așá de grabnic...

*Romeo.* Fórte grabnic... (*Sărutând-o pe frunte.*) Să nn o superi cumva!

*Mariela.* Uite! uitel moșnégul! Dar ce-mi pasál sânt curiosá să șciul (*Esind.*) Mătușicál mătușicál! Te intrébá un domn! Are să vie indată, dle! (*Ese la dréptá.*)

### Scena VIII.

*Romeo, singur aruncându-și pălăria in aer.*

Al tra-la-ri-la-ral m'am ținut dîrz!... Oh! de nu m'aș fi temut să-mi necinstesc përul meu cel alb, cum aș mai fi... Dar răbdare, Romeo, stinge-ți flacara și strînge-ți frëul! Iată-me dar in casa ei! sub acopereméntul unei respectabile peruci! Am intrat aice numai prin voința mea... și nu voi eși decât cu puterea baionetelor! (*Linîștindu-se.*) Dar ce-am să-i indrug eu óre! acestei remășițe de pe timpul lui Traian! Vëdënd pe cel ce nu l'a mai vëdüt nici odatá, voi-va ca să recunóscă pe cel ce nici când nu l'a cunoscut? E cu neputință! și tocmai pentru asta se póte ca... Haide, haide, Romeo!... indrăsnéla ca la un avocat, sänge rece ca la un dentist, și Dumneleul ajutorilor de notari te va ajutá! Iat-o!... (*Tușind.*) Hm! hm! mi-am fabricat un gutunar de pe vremea lui tata Noel hm! hm!

### Scena IX.

*Romeo, Mariela, ca bătrână.*

*Mariela* (*a parte.*) Moșnegii tușesc totdauna, și eu nu luasem séma. (*Tușind.*) Hm! hm!

*Romeo* (*a parte.*) Are un gutunar mai anapoda decât al meu! Să incerc a-l ajunge. (*Tare.*) Hm! hm! hm!  
*Mariela* (*a parte.*) Ah! Eu nu prea tușesc așá de natural ca dënsul... Ia să incerc.

*Amëndoi.* Hm! hm! hm! hm!

*Romeo* (*a parte.*) Vai de mine! dar n'o să sfërsim odatá... (*Marieliei.*) Dar tușiți grozav dómná. Nu luați puțin zahar de ghiață... (*fi presentá o cutie pe care o ascunde imediat.*) Dracel țigaretal!

*Mariela.* Mulțamesc, dle, mi-i mai binișor.

*Romeo.* Mai binișor! İmi pare bine! (*a parte.*) Incepea deu, a me plictisí!

*Mariela.* Dar nepoțica mi-a spus că aveai o afacere...

*Romeo.* Așá! ia priveșce-me bine... nu me recunoști.

*Mariela* (*a parte.*) Uite! se vede că mătușa il cunóșcel (*Tare.*) Intr'adevër dle... ve privesc...

*Romeo.* Nu-ți aduci aminte de mititelul... mititelul Broseulean! (*A Parte.*) Oi s'o amețesc!

*Mariela* (*amintindu-și.*) Broseulean! (*a parte.*) Decă mătușa il cunóșce, nu-mi pasá. (*Tare.*) Aștéptál aștéptál dar... un copilaș...

*Romeo.* Un copilaș blond... fórte frumușel... tocmai

*Mariela.* Care, odatá...

*Romeo.* Tocmail veđi cum îți aduci aminte de bine. Cunoști bine familia Broseulenilor!...

*Mariela.* Așá, așá... așá!

*Romeo* (*a parte.*) M'a recunoscut! (*Tare.*) Uite-tel m'am cam schimbat intr'adevër... pe când dta? tot aceeași! Cum ț-ai păstrat ochișorii eștia... nasul... gurița? prin ce minunație?

*Mariela.* Me măgulești, dle!

*Mariela.* Nu se aflá!... El! hel! hel! cât îi de șugubăt de a se intëlni cineva după atáța... căci trebuie să fie vreme de...

*Mariela.* Da, tocmai atáța-il... dar afacerea?

*Romeo.* Am să ț-o spun indată!... dar mai intëiu să ședem... căci la vârsta nóstrá... și când avem de vorbit mai multá vreme... (*Pune lângá el cortetul și pălăria.*)

*Mariela* (*a parte.*) Dar óre ce-a să-i spue mătușei?

*Romeo* (*luându-i mânilé ședënd.*) Sosind la Paris, prima mea gândire a fost: cá trebuie să merg să vëd pe scumpa Virginia.

*Mariela.* Cum Virginia? (*a parte.*) Par că pe mătușa n'o chiamă Virginia.

*Romeo.* Ce? póte ț-ai schimbat numele de mai nainte?

*Mariela.* Da, din priciná că...

*Romeo.* N'am trebuință să aflu pricina! (*a parte.*) Bëtrána se 'nvoeșce la tóte! E minunată!

*Mariela.* Dar astá afacere...

*Romeo.* Să veđi... așál pe timpul rësboiului din Egipt... te-am vëdüt pentru intëia dată, gătitá după modá. Ești cea intëi care te-ai imbrăcat greceșce cu o tunicá... și jucai cele mai anapoda valsuri... Tra la ri la!... Și cântai: o cum mai cântai: «Din gurița ta cea dulce!...» Ah! câte amintiri frumóse, Stefania!

*Mariela.* Cum Stefania! spunea ai adiniórea de Virginia?

*Romeo.* Tu Virginio! vorbesc inse acum de Stefania. Șcii bine! șcii bine!... nu cumva ai uitat?...

*Mariela.* Nu, nici de cum, İmi aduc amintel...

*Romeo* (*a parte.*) A cunoscut și pe Stefania, care-a

fi ș-acea. Ah! cât îi de bună! (*Tare.*) Stefania, pe care voiă să ț-o răpescă generalul... generalul...

*Mariela.* Care?

*Romeo (a parte.)* Se vede c'a cunoscut un regiment de generali numai! (*Tare.*) In sfârșit cela... care eră așa de zuliar... îl cunoști bine!...

*Mariela.* A... da!

*Romeo.* Tocmai de acela voesc să-ți vorbesc... care a găsit într'o diminătă, in etacul dtale, pălăria mitilelului... mitilelului... cum îi dicea...

*Mariela.* Ce mititel? Eu nu cunosc nici un...

*Romeo.* Cum să nu-l cunoști? (*privind-o in față și sculându-se.*) Atunci dta me înșeli? atunci nu ești dna Boqué?

*Mariela (ridicându-se iute.)* Ba da! da, îmi amintesc acum... mititelul... ista... Da, îl cunosc bine!

*Romeo (a parte.)* Eram sigur! Așa dar ea a cunoscut totă republica franceză! (*Tare.*) Ei? veți bine că am o amintire prea sănătoasă! Dar inimióra ta șireat-o, a urmat paș cu pas istoria calendarului republican. In anul al patrulea, când erai abia de cincispredece primăveri, un locotenent ț-a răpus inima; in anul al cincilea un căpitanas; un major gros și gras in anul al șeselea; într'al șeptelea un colonel ț-a plăcut mai mult decât ori cine; in anul al optulea se ivi un general; dar in al nouălea au plecat cu toții... și se sfârșiră toate ale tale amoruri, pentru ca să nu mai reîncepă decât in anul țece.

*Mariela (a parte.)* Oh! mătușică! (*Vedându-l că merge la stânga.*) Dar ore unde se duce? Dar n'ai să-mi spui odată dle, pentru ce lucru ai venit aicea?

*Romeo.* Dar, mi se pare că până acum v'am spus... Vrei să reîncep... am vreme...

*Mariela.* Dar eu n'am... și voi să știu...

*Romeo (a parte.)* Ce naiba să-i îndrug?...

*Mariela (luând pălăria și cortetul lui Romeo și dându-i-le; el le ia.)* Me așteptă nepóta... și...

*Romeo.* Nepóta dtale!... tocmai, iată lucrul cel mai interesant care me aduce aici, iată...

*Mariela.* Nepóta mea? Mariela?

*Romeo (uitând.)* O fetiță așa de frumoasă! așa de adorabilă!... așa de...

*Mariela (uitându-se de asemenea.)* O dle! me pré laudil!

*Romeo.* Pe dta?

*Mariela (amintindu-și.)* Vedil... înțelegi... ea-i pentru mine ca o fică.

*Romeo (a parte.)* O fică!... decât cumva n'ar fi mătușa ei?... (*cu convingere.*) De sigur că nu e mătușa sa.

*Mariela.* Ce-ai dis?

*Romeo (a parte.)* Pun ramașag c'am s'o silesc să mărturisescă! (*Pune pălăria in óla de unt și cortetul alătura. Cu o voce emoționată.*) Ascultă-me, scumpă Boché!... (*Mariela e surprinsă.*) Te miri de emoțiunea mea?... e prea naturală... Copilița acésta nu are ea optspredece ani?

*Mariela.* Nouespredece, dle!

*Romeo.* O Dómnel!

*Mariela.* Dar ce l'a apucat?

*Romeo.* Nouespredece ani!... când sânt tocmai doueđeci...

*Mariela.* Ei bine! pentru ce sânt tocmai doueđeci de ani? me rog.

*Romeo.* Dar aduți aminte...

*Mariela.* Ce?... (*A parte.*) Ce vré să-mi mai amintesc óre?

*Romeo.* Nu-ți aduci aminte, că eu și cu...

*Mariela.* Eu?...

*Romeo.* Așá-i că-i așá! nu mai remâne indoiéla! o mărturiseșci!...

*Mariela.* Dar ce să mărturisesc?

*Romeo.* Unde-i copilul meu? Unde-i să-l binecuvintez!

*Mariela.* Copilul dtale? Nu cumva vrei să spui că nepoțița mea...

*Romeo.* Nepoțița dtale! pôte să fie pentru ochii lunei... prea binel dar pentru mine, pentru tatăl seul..

*Mariela.* Dta tatá? S'ar puté?

*Romeo (a parte.)* Când spun eu că are să se invoieșcă la tótel!

*Mariela.* Ah dle! să nu-ți riđi de mine?

*Romeo.* Să rid de dta scumpa mea Boqué!.. Când eu îți amintesc numai faptele cele mai adevérate!... (*A parte.*) Al îmi cereai să-ți spun o istorie! ei bine! iată că ț-am înșirat-o!

*Mariela (a parte.)* Óre să nu fiu eu nepóta matușei mele?... și să fi fiica... lui...

*Romeo.* Dar unde-i copilul meu?... (*Voind să ieșă la drepta.*) Fiica mea!...

*Mariela.* Stă-i dle! me duc să ț-o caut eu?

*Romeo.* Oh! cum am s'o mai sárut!

*Mariela.* Oh!

*Romeo.* Párinteșce... (*a parte*), și altfel!... (*Tare.*) Du-te, alérgă dómnă, și de ț-a fi cam neindemână de a veni cu dênșa...

*Mariela.* Da, asta ru mi-ar veni tocmai...

*Romeo (a parte.)* Nici miel! (*Tare.*) Ei bine decât nu-ți convine, atunci fă cum cređi că e mai bine!

*Mariela (a parte, eșind.)* El... el să fie... și mătușa mea n'ar fi... adecă ar fi... ah! mi s'o tulburat tóte mințile! (*Ese.*)

(Va urmă.)

N. A. BOGDAN.

## Cavaler dela natură.

(Fine.)

**C**ocoșul este cavaler dela natură. De și n'a cetit nici odată «Bontonul» lui C. Pop Pécuarariu, nici «Cavalerul» ce se colportă odinioară printre tinerimea studiósă pentru prețul de 1 fl., — totuș știe să se pórte cu o eleganță rară, cu adevérat *chic*, așa, că șteu! mulți domnișori ar avé tot dreptul să-l invidieze pentru acésta destoinicie in ale «manierelor elegante». Cocoșul ori face curte favoritei sale, ori páșeșce majestos in fruntea haremului seu, ori se cértă cu nevestele sale bursumfiate: totdauna remâne cavalerul elegant.

Se ingrigeșce cu adevérată iubire párinteșcă de familia sa. Îi zace tare la inimă binele și mulțămirea poporului seu — căci are in giurul seu un întreg popor — și de aceea fără cel mai mic egoism se jertfeșce pentru binele comun. Deja des de diminătă, pe când aurora abia și-a pregătit buzele spre a suride sómnorósei omenimi, el își vede de gospodăria: își trezeșce poporul prin un puternic «cucurigu», la care-i respund cocoșii din curțile invecinate. Pășeșce cu fruntea increțită, muncit de gânduri pentru hrana credincioșilor sei, — dar aflând câte-un grăunte, fruntea i se inseninéză. cavalerismul seu inăscut éșă la ivélă, și cu un mărăștrigăt de bucurie își adună tótă casa la dejunul prin-



ciar. Pentru acésta desinteresare a sa nu are alta recompensă, decât iubirea poporului seu, dar mai ales a cocónelor sale.

Se întâmplă inse nu arare-ori, că secul bărbătesc îi respăleşce binele cu reu. Câte-un gigerluş, uitând de credinţa şi iubirea ce o datoreşe capului de familie, îşi pune ochiul pe câte-o coconită frumoasă — adevărată puicuţă, — ori — terribile dictu — chiar pe vre-una din frumoşele haremului sultanului cocoş! Să veđi apoi judecată marțială!

— Nenorocitul delinquent este dejudecat fără milă şi ênsuş sultanul esecută pedépsa cu ajutorul ciocului şi al pintenilor. — Vai de supusul care in nesocotinţa sa prin aplecări immorale îşi atrage mânfa nemilosului sultan! ... Ori îşi dă sufletul pécătos in mânilor deului ginte cocoseşci, espiându-şi pécatele sub decursul esecutării crudei sentinţe, ori o fiinţă pentru el supranaturală — omul — făcându-i-se milă, îl scapă din ghiarele justiţiei. In cazul din urmă sultanul insultat, privind cum i se smulge din ghiare jertfa resbunării sale motivate, se retrage la o parte filosofând asupra nedreptăţii suferite prin amestecul avocatului nechiămat; in cel dintei inse, după esecutarea deplină a sentinţei, cu un cucurigu triumfător dă tuturor supuşilor sei de şcire că astfel vor păţi toţi aceia, cari vor îndrăsnî a-şi ridică ochii sacrilegi asupra femeilor sale cu gândul de a le abate dela calea vèrtuţii şi a credinţei conjugale.

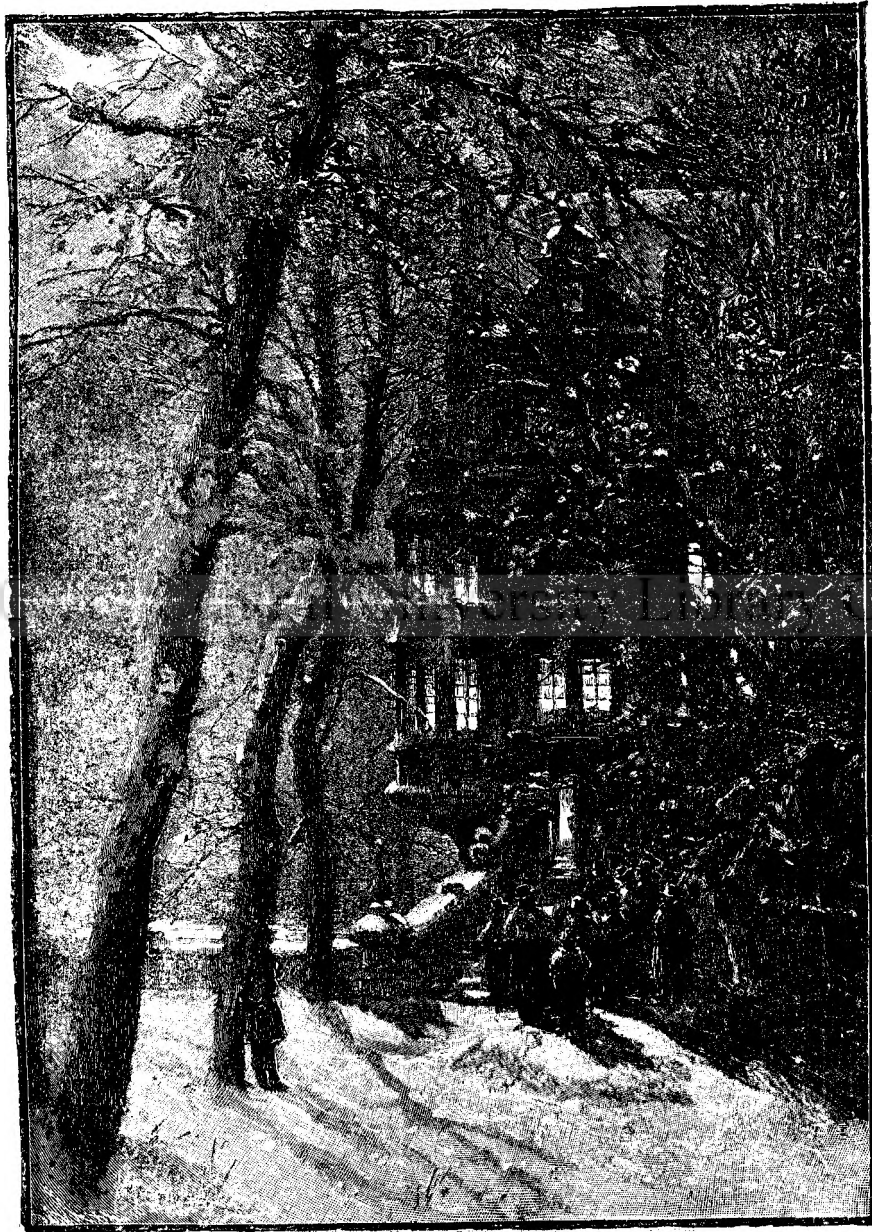
Pentru acésta rigore cu care el îşi apără cinstea casei, de regulă nici nu prea are supuşii de secul bărbătesc mai in vèrstă, — căci fiecare coconas îndată ce amorul incepe a-i întepă inimuţa: séu se exiléză de sine, căutându-şi norocul in altă parte, unde el să fie stăpân, — séu cade jertfa cuţitului unei fiinţe, cu peptul ridicat ca o movilită, care e cea mai mare duşmană a coconaşilor de soiul lui.

Este pentru gelosul sultan un lucru fôrte uşor a se scăpă de rivalii cari se ivesc dintre supuşii sei proprii, fiind aceştia de comun mai tineri şi mai slabi. Se întâmplă inse, că cutare prinţ din ţera séu curtea vecină se îndrăgeşce de femeile cavalerului nostru şi umbă cu tot preţul să-i pună córne; — bagsémă după esemplul cocónelor din dîilele nòstre! Se vîră cu mare precauţiune pe sub pórtă. Priveşce impregiur in cea mai mare linişte şi tăcere, ca să sondeze terenul. Momentul de atac la credinţa conjugală a femeilor deapropelului seu i se pare potrivit, pentru că nu zăreşce in nici o parte pe straşnicul stăpân. Aruncă priviri galeşe-amoroşe asupra femeilor, cari stau la taifas comodisând in pulberea curţii. Se apropie de ele tiptil-tiptil, îşi netedeşce cravata — penele de pe guşă, îşi ridică mândru capul in sus, îşi încórdă aripile, şi cu linguşitoare cochetării incepe a-şi intinde mréja după vènatul oprit.

Dar vai! Cutezanţa lui e fatală! Stăpânului haremului, care cu ochi de Argus urmăreşce cu atentiune tóte mişcările impetuosului curtezan, ca fulgerul se repede din ascundetórea sa şi-l provócă numai decât la duel pe mórte şi pe viétă.

Ambii se pun in poziţiă de atac. Se incinge o luptă sèlbatecă, desperată. Cóma li se sburleşce, crésta se incrustă 'n sânge, ochii dau schintei de ură şi resbunare, şi ambii duelanţi se reped unul spre

altul cu o furiă tartarică. Se lovesc cu aripile, se ciocnesc cu ciocul şi se spintecă cu pintenii dela picioré, nisuindu-se fiecare, ca să dobóră la pământ pe rival cu greutatea corpului, pe care caută să şi-o potenteze repedindu-se pe contrariu dela o distanţă anumită. Atacurile se repetă neintrerupt fără milă. Crésta, bărbia şi alte membre sînt deja scăldate in sânge, ochii scoşi, — dar lupta se continuă, — şi decă persóne nechiămate nu se amestecă intre ei, ca să-i despartă: nici nu



SERENADĂ IERNA.

se termină până ce în urmă unul rămâne mort pe câmpul de bătaie, — séu în cazul cel mai bun prin strategia celor cu principiul «fuga-i rusinósă, dar sánétósă», se retrage și renunță la deliciale amorului visat.

Invingătorul sbóră pe un loc mai ridicat, își înalță capul plin de mândrie, ochii îi lucește de glorie, penele-i iau la razele sórelui o colóre orbitóre, códa-i fálfăie ca un trofeu de biruință, și bătând din aripi: cu un «cucurigu» puternic vestește tuturor supușilor sei invingerea contrarului...

Cel invins? ... «Vae victis!» ... Décă cumva a ramas în viétă: ticăit și necăjit se târește sub un gard și plin de rușine și de scârbă meditează asupra axiomei: «Sic transit gloria mundi!»

Peptul lat și bine dezvoltat dă cocoșului o înfățișare eroică. Capul și-l pórtă ridicat, iar crésta roșă apare pe capul lui ca o corónă regală. Bârbia lungă cárnósă slobodită sub cioc, ciocul incovoiat, ochii plini de foc: sânt semnele adevératei sale bărbății. Penele lungi sclipitóre și aripile-i tari îi acoper corpul ca o panteră, iar pintenii dela piciórele-i pnternice completează pe deplin ajustarea sa de cavaler.

Pasiunea resboinică a cocoșului a dat impuls la înființarea unui soi de sport, care în vechime eră în us întocmai cum sânt în zilele nóstre d. e. alergările de cai, — anume lupta de cocoși; iar în timpurile mai noue acest sport îl practiséză cu plăcere spaniolii și englezii, mai cu sémă înșe englezii. Spre acest scop se întrebuintéză cocoși crescuți și dresați anume pentru luptă; iar pentru ca contrarii să lupte cu arme egale, li se pun pe pintenii lor naturali pintenii de oțel în mărime și ascuțime egală. Luptele acestea se termină în cele mai multe casuri cu mórtea invinsului, dar nu arare-ori și cu a invingătorului.

\*\*\*

Glasul cocoșului are mai multe nuanțe. E móle și dulce când își chiamă iubita, — dur și respingător când își exprimă neplăcerea față cu vre-o găină renitentă, — tremurător, plin de accente de temere când face atente pe găinele sale la apropierea óre-cărui periclu, — apoi jalnic, tânguitor când se plânge pentru vre-o pierdere, și fiecare din aceste nuanțe este pe deplin înțelésză din partea găinelor din giurul seu.

A cântă «cucurigu» șcie numai cocoșul, și numai lui i se și cade să cânte; iar găinele, cari imitând cóconele nóstre infumurate, cércă a se «emancipá» de sub supremația cocoșului și a cântă și ele «cucurigu»: ajung cu gátul sub cuțitul bucătăresei, ca unele, cari abătându-se dele chiámarea lor naturală de a produce óue și pui, nu mai sânt de nici un folos pentru cel ce le hrănește.

AURELIU TRIF.

Amorul este otrava geniului. Artiștii cu un temperament voinic îl inlătură; cei slabi mor.

\*

Realitatea este dricul iluziunilor nóstre.

\*

Omul se póte dovedí ce e, după cum se fudulește cu hainele noi pe care le are.

\*

Cine lucréză, vré să câștíge.

\*

În amor ca și la vênátóre, neprevédutul se întéplă în totdeauna.

## Tesaurul lui Abdallah.

— Poveste arabă. —

**G**în orașul Bagdad, la cornul unei strade cerșiá un orb bétrán. Un tiner aristocrat ce trecea prin acel loc, indoioșat de miseria și bétránétia cerșitorului i dădu elemosină întrebându-l cu adâncă compătímire, cum de a ajuns sêrmanul bétrán în acea tristă stare în care se aflá.

Trist se increți fruntea bétránului orb, — apoi respunse dureros:

Numele meu e Baba-Abdallah, istoria mea e jalnică și instructivă. Eram un comerciant fórte bogat odinórá. Încărcam cu marfă câte 100 de cămile odată și le porniam spre țeri străine, de unde veniam acasă mult mai bogat decum porniam.

În o di încărcai 80 camile cu marfă și pornii spre Balzor. Acolo după ce cheltuí fórte norocos marfa me înrorsei cătră casă. Am ajuns în drumul meu la o ózá frumósă din mijlocul unei pustii întinse și la umbra unui palm me odihnim de lunga călétoria, fericit ca omul ce a îndeplinit un lucru bun, — când iată sosește și un călétor «derviș» (cálugăr) și odihni lângă mine.

După mai multe povești, dervișul îmi dișe: «Șciú un loc care conține atâta aur și petri scumpe încât camilele tale nu sânt de ajuns spre a transportá acest tesaur. — Vîno să-l luám și să-l împărțim.

40 camile încărcate vor fi a tale și 40 a mele.

Dis și făcut. Am mers cale de 2 ciasuri și am ajuns la un loc stâncos.

Aici la rádęcina unei stânci cálugărul făcu foc din niște gáteje uscate. Când focul ardea cu flácările, înscitorul meu aruncá pe el niște pulvere albă murmurând cuvinte fermecátóre. Îdată fum gros acoperi stâncile din pregiur pe câteva minute. Când fumul dispărú, spre marea mea uimire observai o gaură în stâncă care conducea la o peșceră lungă.

Am intrat în acésta peșceră améndoi. Eram amețit de cea ce vedeam. În cantități uriașe zăcea pe jos aurul și petrile celea scumpe. Ca eșit din minți și cu o lăcomie vrednică de condamnat m'am aruncat asupra aurului și mi-am umplut toți sacii ce-i aveam.

Cămilele abia stau pe picióre sub marea sarcină ce le apésá. Eșind afară îmi párea reu că nu mai dispun și de alte cămile, căci în peșceră nici nu se cunoșcea că am fi luat ceva, atâta bunătate conține.

Cálugărul iarăș a făcut foc în ușa peșcerei, — după ce mai întei luá din peșceră o cutie de lemn nêgră spre mirarea mea, căci eu nu aflam nimic prețios în acea cutie. — Focul cálugărului iarăș fu încins de un fum strajnic, dervișul iar murmurá ceva, apoi focul se stinse ca prin farmec și noi remaserăm iarăș afară la piciorul stâncei fără a se cunoșce ceva urmă din celea petrecute, afară de camilele nóstre încărcate cu aur.

Am împărțit camilele mie 40, cálugărului 40, asá ne-a fost vorba. Ne-am salutat prietenește și ne am despărțit, eu cu tesaurul meu, dênslu cu al seu.

Dar vai, fie blástemată pofa și lăcomia de aur! Nu me puteam împacă cu gândul că dervișul să capete cât am căpétat și eu. — Mi-am oprit camilele, și am pornit îndêrét după cálugăr.

— Tu ești un cálugăr blând i-am diș după ce l'am ajuns. A mâná 40 camile e lucru greu, și tu nu ai trebuințele care eu le am, dá-mi mie încá 10 camile din celea 40, mai bine-ți va merge cu 30 numai.

— La acesta Țeu că nu m'am gândit, respunse liniștit călugărul. Dar bine — fie precum poștești. — Tu vei avé 50 de cămile și Dumnezeu să te scutască in calea ta!

Ne am despărțit iarăș. — Dar n'am mers departe și eu iarăș mi-am oprit caravana, și m'am grăbit să ajung călugărul.

— Scumpe pretinel! — i-am Țis de nou Tu ești om sfânt, ce să-ți faci tu necas cu atâtea camile? Eu așa cred că ție-ți sânt de ajuns peste cap 20 de cămile.

Dervișul nu mi-a contraȚis. Mi-a mai dăruit încă 10 cămile; dar lacomia mea prin acesta s'a potențat. Eram numai amēndoi in mijlocul unui pustiu. El, un bētrân neputincios, eu un tiner puternic de Țece ori mai tare ca el. L'am agrăit deci din nou, ca să-mi deie încă 10 camile; — ba la urma urmelor i-am luat chiar și ultimele 10 cămile ce-i mai remăsese. Iată-me deja — mi-am Țis — sânt in posesiunea tuturor cămillelor.

Vēdēnd călugărul poziția mea amenințătoare nu s'a opus mult, mi-a dat totul.

— Bine, fie ale tale tôte! Dar te rog de un lucru — un singur lucru — iubite pretine:

Foloseșce bine ce-ai primit. Ajută pe cel sărac și lipsit și nu uită că DȚeu care dă, pôte și luă. — Fii apērătorul săracilor!

Intr'acea eu nici că me gândiam la sfaturile lui. Îmi veni in minte cutia cea de lemn ce o luase călugărul când părăsi peșcera. — Da decumva avea conține ceva mai prețios — me gândiam eu — decât tot aurul de pe camile. — I-o cerui și avea.

Călugărul derviș nu s'a opus. Mi-a dat și cutia dar mi-a Țis: In cutie se află un oleiu fermecător, decât îți ungi cu acest oleiu ochiul stâng, poți vedé tôte te-saurele pământului, ori și unde ar fi ele ascunse. Dar decât-ți ungi ochiul drept cu acest oleiu, ai să orbești indata.

Lacom i-am apucat din mâni cutia și indata mi-am uns ochiul stâng. Călugărul avea dreptate, vedeam prin stânci și prin munți, până in fundul pământului.

Dar m'am gândit iarăș: Călugărul vré să me inșele, da de cumva ungēndu-mi și ochiul cel drept cu oleiul acesta voi ajunge la rezultate și mai mari și mai folositoare. Țis și făcut.

Dar o lucru in fiorător!.. Am orbit indata. Atunci călugărul îmi Țise:

— Om de nemic ce ești, ție-ai primit respłata. Ai fost lacom și nemulțămitor!

Cu acestea m'a lăsat și s'a dus. — Niște tâlhari mi-au furat camilele din mijlocul pustiei, iar eu mi-așteptam mórtea cu dor.

In Țiua următoare m'au aflat niște comercianți, m'au pus pe camilele lor și m'au adus acasă.

De atunci cerșesc și deplâng nemēsurata mea lacomie.

GEORGE SIMU.

## Proverbe.

Mai bine o mână de orez a ta, decât un hambar plin făgăduit. (Arab.)

\*

Cine și-a perdut credința, nu mai are ce pierde. (Francez.)

\*

E greu să vēndi crastaveți la grădinari. (Romănesc.)

## Poesii poporle.

— Culese din comuna Maidan. —

### De dragoste.

Țubeșce mândro iubeșce,  
Și bine te socoteșce,  
Să iai sēma ce iubești,  
Nu cumva să te căești,  
Că d'afitea ti-i căi,  
Dacă noi doi ne-om urî.

Pentru tine om frumos,  
Lăsați cosițora<sup>1</sup> jos,  
Și me lăsați de fetiă,  
Ca să-ți fiu drăguță ție.  
Pentru tine bălă fată,  
Māncai vinerea odată  
Și sâmbăta nici olată,  
Duminica ajunai  
Și abia te căpētai.]

Cine suie muică dealu,  
Georgiță oravicēnu,  
Că-i cunosc muichiță calu,  
Că-i calu gālbiniu,  
Și-i pincin<sup>2</sup> la un picior,  
Și-i zbiciu pistricior,  
M'aș culcă cu el să mor.

Frunță verde golopăr,  
Dragu mi-i fecioru bāl,  
Că să 'ncaltă gingașel,  
Cu trei pārechi de obele,  
Și cu patru de curele,  
Taică-so, l'ar insurā,  
Fatā de bogat i-ar luā,  
De bogat cu șese boi,  
Asta taică nu-i de noi,  
Dar i-ami una mai săracā,  
Numai ochii ei să-mi placā,  
Ochii-s negri ca neghina,  
Gura-i dulce ca smochina.

Frunță de pelin amarā,  
Farmicile me māncară,  
Mi li-or dat de le-am bēut,  
Ca pe badea să-l zeuit,  
Dar eu tot nu l'am zuitat,  
La fântānā l'am aflat,  
La fântāna cu priboi,  
Und' adapā badea boi,  
Pān' boii s'or bālānit<sup>2</sup>,  
Eu cu badea m'am iubit,  
Pān' boii s'or adāpat,  
Pe badea l'am sărutat.

Mână Giurge oile,  
Pe cōsta cu florile,  
Mână Giurge mielușcii,  
Pe cōsta cu ghiocēii,  
Mână Giurge caprele,  
Pe cōsta cu fragile,

<sup>1</sup> Cosiță in diminutiv. <sup>2</sup> Sânt unghiile din dērētul piciorēlor la cai. «Cal pincin» a cārui piciorē dela copită până peste pincin albe.

Până oile or pașce,  
 Noi floricele-om culege,  
 Pân s'or jucă melușeii,  
 Om culege ghiociei,  
 Pân caprele or sări,  
 Noi amândoi ne-om iubi.

La fântână 'ntre livezi,  
 Est' un pěr cu pere verzi,  
 Cu frunzele de argint,  
 Cu pótele la pământ.  
 Umblu lotrii să le fure,  
 Dar pândari ce cin' om pune ?  
 Pe o fată și un june.  
 Ei păziră cât păziră,  
 Dela o vreme se iubiră,  
 Țise june cătră fată :  
 — Hai mândruță să fugim,  
 Că amândoi ne lovim,  
 Și la ochi și la sprâncene,  
 Ca doi porumbiori la pene,  
 C'acuma-i vremea de fugă,  
 Că mi-i mândro érba crudă,  
 Unde calci  
 Urmă nu faci,  
 Unde șed,,  
 Nu te mai văd,  
 Și floril' or in florit,  
 Acuma-i bun de iubit,  
 Intre flori și ochișele,  
 Să-ți sărut buzele tele,  
 Că decă nu te iubesc,  
 Nici nu mai vreu să trăesc.

IANA-LIUB A

## Din aforismele lordului Chesterfield.

Nimic nu persuadéză pe cei slabi de ânger, decât  
 aceea ce nu înțeleg.

\*

Când spaima a ajuns la un grad anumit, atunci  
 are aceleași efecte ca și temeritatea.

\*

E tot atât de necesar a-și alege cuvintele sale la  
 ocașiuni însemnate, pe cât e de prisos a face acésta la  
 ocașiuni mici.

\*

Nu trebuie să te scandalizezi in acel grad de gre-  
 șelile amicilor tei, pentru ca prin aceea să oferi șanse  
 inamicilor tei.

\*

Darul de a se insinúa e mai folositor, decât acela  
 de a persuadá, pentru că a te insinúa o poți face la  
 tótă lumea, a persuadá inse mai pe niminea.

\*

Celor slabi de ânger trebuie să le arăți mai multe  
 feluri de abisuri. Acesta e mijlocul cel mai bun a-i silí  
 să se arunce pe cel dintâi drum, ce li se deschide.

\*

Ceea ce e posibil trebuie să incerci de câte ori  
 numai poți și a te folosí chiar de nereușită.

\*

Cei necredincioși nu se pot înțelege asupra mij-  
 lócelor, decă și sânt deja uniți asupra scopului.

\*

Pe cei vicleni poți să-i aduci pe partea ta, decă-i  
 faci să credă, că voești să înșeli, pe aceia cărora toc-  
 mai voești să le servești.

\*

Espunerea lucrurilor, despre care șcim, că nu vor  
 plăcé, se póte imblândí numai prin aparența cea mai  
 mare de sinceritate.

\*

Cu favorul cuiva nu e permis să te joci. Decă el  
 e veritabil, nu poți să-l exploatezi in de ajuns, decă e  
 fals nu te poți apără in de ajuns de seducerile lui.

\*

Cei mai mulți ómeni nu esaminéză intru atâta  
 motivele, care le contra pune cineva părerei lor, decât  
 pe acelea, care ar puté să indemne pe contrar, a primí  
 părerea lor.

\*

Unui subaltern nu e permis să vorbescă nici odată  
 ca acela a căruia i datorește respect, i e inse permis  
 să facă ca el.

\*

Pe cine l'a făcut numai o întemplantare fericită bār-  
 bat de stat, acela mai totdeauna după scurt timp, de-  
 vine un bārbat privat ridicul.

\*

Inperfectiunea cea mare a ómenilor e complăcerea  
 cu care ei își ȃic, că alții încă nu sânt lipsiți de de-  
 fectele, pe care le află la sine.

\*

In afaceri importante trebuie ca cineva să se re-  
 țină cu mai multă ingrigire de plăcerea ce o află in  
 glume.

\*

Numai continuarea norocului întărește cele mai  
 multe amiciții.

\*

Nimic nu póte întări și nutri mai mult o revoltă,  
 decât când acela contra căreia s'a inscenat e făcut  
 de ris.

\*

A se demite la cei mai de jos, acesta e mijlocul  
 sigur, a se face egal cu cei mari.

\*

Suferințele trec la persóne de rang drept virtuți  
 mari.

\*

E un fel de limbagiu confus, pe care-l poți învățá  
 câte-odată prin esercițiu, nici odată inse prin teorie.

\*

Tóte puterile nu-i pot luá reputațiunea aceluia,  
 care șcie să și-o păstreze in partidul seu.

\*

Tot așá de adesea sântem înșelați prin neincre-  
 dere, ca și prin incredere.

\*

Nici odată un reu n'a ajuns așá departe, decât  
 când stăpânitorii și-au perdut rușinea, pentru că atunci  
 e momentul, când cei supuși își pierd respectul.

\*

Sânt situațiuni in care nu poți face decât erori  
 In starea acésta care e cea mai nefericită, sórtea nu  
 impinge pe ómeni nici odată. Niminea nu lunecă in ea  
 decât fie numai prin vina proprie.

\*

Sânt impregiurări, in care prudenta ne impune să  
 cerem sfat dela hazard.

CAMIL B...





## Madame Botgros.

El erá acolo in odăița lor umilă, între cei doi bătrâni și le spunea pentru ce venise.

Erá chiar elegant in flanela lui cafenie și, după lanțul gros de aur dela ciasornic, părea că face parte dintr'o altă clasă.

Avea un gest și in vorbă o inlesnire de negustor bogat care făcea pe ascultătorii sei să fie sfioși.

Nu erá băiat urit: bălan, gras, ochii albaștrii, mustața răsucită pe o buză trandafirie, zimbitoré, înfățișarea fericită.

Cei doi bătrâni îl admirau și-l găsiu foarte impunător. Li se păreau chiar mai frumos decât erá când sta la țigăhia și încasă parale.

— Deu, așa mi-am ținut, ai să veiem pe părinți. Fata e drăguță, e învățată cu lucru, n'o să-mi dea bors când eu o să-i cer supă, și e tocmai nevêsta care-mi trebuie. N'are nimic, e dar sigur c'o să facă o trebă bună. Eu, unul, vreau mai bine o fată fără chioră de para, muncitoré, decât o fată bogată, stângacele și țepănă ca o mobilă de lusc cu care n'ai ce face.

Părinții sei se uitau incremenți la el. Nu cumva își bătea joc de ei? El, cel mai bogat băcan din mahală, să vie in bordeiul lor, numai și numai ca să cêră mâna fetei lor? Negreșit, fata erá drăgălașe, dar atât tot și incolo nimic.

Atunci el îi lămurii:

— Acum, in București, fetele sânt crescute reu. Li se dá gusturi de lusc, neputând să le învețe cu un trai modest. Le trebuie toalete, piano, plimbări, trăsuri. Astea costă scump, și cu cât vine gustul de plăcere, cu atât cel de lucru picere. Ș-apoi să fie băcănese, aida del vreau mai bine să ia funcționărași, să stea acasă și să móră de fôme decât așa ceva. Din pricina asta nu vreau să iau de nevêstă pe o fată crescută in pension, ci o fată de casă. Mi se pare că dșóra Marióra, fata dvóstre, e tocmai ce-mi trebuie! Ș-apoi, del e și frumósă!

Dicând vorbele astea clipiá din ochi și rídea vesel. Apoi urmă, cu blândețe:

— Și să știți că, decă ne invoim, ve iau la mine și n'o să mai faceți nimic. Eu sânt băiat bun, și o să ingrigesc cum trebuie pe părinții nevêstei mele. O să fim fericiți, și siguri.

Ei, încântați, uluiți, aprobau cu capul fără să țină ceva, stringându-i mâna, mulțumindu-i cu exclamări.

Se ridică:

— Ne-am înțeles, nu e așa? Acum trebuie să vorbiți cu dșóra ca să-i placă și ei. Îi veți spune că aș fi foarte fericit s'o am de nevêstă. Ce să ve mai spun? Mi-a plăcut și sânt sigur c'o să fiu fericit cu ea.

Apoi, plecând, adăogă inchiidând ușa:

— Să-mi dați de veste numai decăt. Me bizui pe dvóstră.

Tatăl și muma nu puteau să-și vie in fire de atâta bucurie. Se priviau ca niște dobitoci in tăcere. Dnu Botgros, cerea pe fata lor, Marióra! Marióra! Rița, cum îi ținău ei. Ce fericită și mirată o să fie când s'o întórce séra acasă dela lucru pe la șapte ciasuri. Nici nu se indoiau că n'o să primescă. Și inchiuirea lor sburá,

vedeau deja pe Rița, încasând banii la țigăhiau bácanului.

Bătrânul căduse pe un scaun odorogit ca și el și, acolo, plin încă de praful de peste țin, cu mâinile gróse și bătătorite de dulgherie, meseria lui, incrucisate pe pânțele, se gândia.

Bătrâna, puind tacámurile pe mésză și vedând de ciorba care sffriá pe mașină — căci n'aveau decât doue odăițe fără bucătărie, — se gândia și ea fără să țină nimic. Fericirea ei erá nemărginită, dar nu șcinea cum s'o spuie, și apoi decă ar fi vorbit, ar fi început să plângă și n'ar fi putut țină nici o vorbă.

Bătrânul rupse mai întâi tăcerea:

— Ce dici, nevêstă?

— Ce, bărbate?

— Decă am pune o față de mésză?

— O față de mésză?

Căscă ochii mari, sa întórse spre el, apoi adăogă:

— Da, acum sântem bogăți, să punem dar o față de mésză.

Și amândoi ridicară talerele, tacámurile, cana cu apă, sticla, și intinseră pe mésză veche de brad o față mésză albă ca néua, darul de nuntă al bărbatului. Puseră tacámurile și celelalte de-asupra.

— Ce frumos e, ținse dulgherul, după ce farfuriile albe furé aședate pe fața de mésză și mai albă încă.

— Da, ținse nevêsta, par că ar fi la nuntă.

Bătrânul se aședase iar pe scaun, își incrucisase iar mâinile pe pânțele și nu-ș deslipia ochii dela mésză.

Rupse iar tăcerea:

— Acum, pentru că am pus fața de mésză, ar trebui și șervetele.

Ea se uită la el, apoi adăogă:

— Ai dreptate, te gândesci la tóte.

Cu mâinile tremurátore de bătrânețe și de fericire, deschise un dulap, dulap bătrân ca și ei, scóse trei șervete și le puse cu sfințenie pe farfurii. Apoi fu rëndul ei să vorbescă:

— N'ar fi bine să punem tacámurile argintate?

— Da, da, să punem tacámurile argintate.

După ce sfêșiră și tréba asta, ședură amândoi și fără să țină nimic, ținându-și rêsufarea, se uitau la ceea ce făcuseră. S'ar fi țin că sânt luminați in odaie. Rađele sórelui se jucau, prin sticla de pe mésză, pe albéța fetei. Un foc de artificii li s'ar fi părut mai puțin frumos decăt acesta.

Bătrânul se ridică și deschise ușa.

— Te duci?

— Me duc să cumpăr prăjituri.

— Bine țin.

Eși și inchise ușa. Ea o deschise și alergă după el in curte.

— Ia stăi.

— De ce?

— Decă ai cumpără și nițele icre negre dela dnu Botgros?... De óre-ce o saia pe fata noastră o să putem ca...

Și plecă pe când nevêstă-sa intră in casă.

Tatăl, intorcându-se, puse tóte tãrguelile pe mésză. O adevérată nuntă. De sigur Rița in viața ei de nouespređece ani nu veduse atâta bogăție pe mésză părintescă. Cei doi bătrâni erau cam speriați de atâta cheltuélă. Dar in sfêșit nu-ș mărită cineva fata in tóte ținile!

In sfêșit Rița se întórse acasă. Erá o fată frumósă, cu fața drăgălașe, cu nasul adus, cu ochii ríđetori. Mésză acésta așa de bogată nu minună, fusese și

ea la birt câte-odată cu prietenele séu la ȕiua onomastică a dómnei, dar o mirá.

Va să ȕică e serbătóre? ȕise ea.

— Da, respunse mama cu o voce tremurândă, e o serbătóre mare.

Riȕa, pe care icrele n'o turburau de loc, nu mai întrebă nimic și trecând in odaia ei, își scóse pálaria și haina.

Cei doi bėtráni pierdură din bucurie. Riȕa d'abiá își aruncase ochii la icre și la prájituri.

Apoi se asigurará și indiferenȕa asta le făcú plăcere:

— E o cucónă adevėrată, ȕise tatál.

— O să-și vėdă bine de práválie, respunse bėtrėna.

— Dl Botgros șcie să alėgá.

— O să aibă o comóră curată.

Și cei doi bėtráni ajunseră să-și spuie că fata lor preȕiá cel puțin ȕece mii de franci și că Botgros făcea o trėbă minunată luând-o de nevėstá.

Intrarea Riȕei puse capėt convorbirei lor intime.

Se aședară la mėsá. Riȕa máncă cu poftă tot ce i se dete și máncând, povestiá cele ce se petrecuseră la atelier peste ȕi, ridėnd cu hohot.

Ei o ascultau rápiȕi. Erau gata și ei să-i spuie fericirea care o așėptá, dar sfioși, nu șciu de ce, stau cu gura cáscată, pe când fata lor máncă, rídea, cántá, trecea dela o vorbă la alta, ca o pasăre care sare voióă din ramură in ramură.

In sfėrșit Riȕa cėrú lámuriri.

— Acum, ȕise ea, o să-mi spuneȕi ce insemnėzá asta? In tóte ȕilele o să fie așa? Nu cumva a-ȕi descoperit vre-o comóră ca să faceȕi atáta cheltuėlá? Ce va să ȕică risipa asta? Mama a scos șervetele și faȕa de mėsá dela nuntă. Ce se petrece? Aide spuneti-mi.

In loc să respundă, bietii ómeni rídeau și ȕiceau dór atát:

— E drăguțá, ȕeu, e drăguțá!

In sfėrșit, bėtránul ȕise:

— Da, e ceva, e ceva serius, măreȕ.

— Da, măreȕ, apėsá muma pe vorbă.

— Și e vorba de mine?

— Da.

— Oh! Vreau să șciu, vreau să șciu! Me prind că m'a cerut cineva... Nu e așa?

Bėtránul nu respunse de-ocamdată. Apoi ȕise:

— Vino, colea, pe genunchii mei... Așá... Acum află că a dat norocul peste noi.

Ea îl intrerupse:

— Ai cástigat la lorerie, nu e așa?

— Ceva mai bună, ȕise mama.

Tatál urmá:

— Ai fost cerutá in cásătorie de un om bogat.

— Bogat! Nu cumva e bancher?

— Nu. E cineva din mahala. Ghiceșce!

Căutá, ridėnd și jucându-se cu barba lui ta-seu. Spuse o mulȕime de nume, dar nu se gándi de loc la bėcan.

— Un om bogat, tiner și frumos.

Ea se mai gándi puțin apoi ȕise:

— Nu mai șciu nici unul.

Atunci tatál, mișcat, abiá putėnd să-și stăpánescă emoȕiunea, cu vocea tremurândă îi șopti la ureche vorbele astea:

— Dl Botgros, bėcanul cel bogat, a venit să-ȕi cėră mána, și te vré ca nevėstá.

Fu și ea la început, ca și párinȕii ei, uimită de atáta fericire. Bogăȕia din právália bėcanului trecú pe

dinaintea ochilor ei intr'o clipă și începú să zim-bescă.

— Ei, drăguțá, ce ȕici? întrebá tatál ingrijat.

— Nu e glumă, va să ȕică a venit?

— Súntem in stare să facem o glumă așa de próstá?

— Va să ȕică o să me cheme M-me Botgros?

— Da, decă primeșci.

— Cum vi se pare numele ásta M-me Botgros, vė place?

— O să te inveci cu el.

— Și decă nu primesc, o să remái tot Riȕa, nu e așa?

Și rídea mereu. Cei doi bėtráni erau ca pe jar.

— M-me Botgros. Hal hal ce caraghios. Dșóra Riȕa cu dl Botgros, logodiȕi. Botgros nu pot să me in-vėȕ de loc cu numele ásta. N'ar puté să-și schimbe numele? Să-i ȕică Măsliná măcar. Nici Măsliná nu e frumos, dar e mai frumos ca Botgros.

— Drăguțá, ȕicea mama, ce ȕici tu?

— Am ȕis, mamá, nu vreau să me numesc dómna Botgros și între cucóne madame Botgros. N'o să pot să ȕic nici odată *da* serius in faȕa primarului ș-apoi n'o să fiu fericitá cu un nume ca ásta.

— Trebuie să-i spunem că nu primeșci?

— Da, mamá.

— Veȕi că te iubeșce, bietul báiat...

— Dar ce vrei să fac, mamá? Nu pot să iau pe toȕi ómenii cārora le plac. Vrei să fiu bėcánėsá? Lasá eá eu am o meserie mai frumoșá, súnť modistá!

Și c'o sárutare le inchise gura.

Ei se culcará fără să aibă puterea să combatá voínȕa fetei lor, fără să-i spuie că súnť bėtráni, zdrobiȕi, că munca de tóte ȕilele la vėrsta lor e grea, că bogăȕia și odihna ce li se oferiau erá un sfėrșit bine cástigat prin o viėtá muncitóre și economá. Nu făcurá dar apel la iubirea lor de copil a Riȕei, ci refuserá simplu pe bėcan.

Și acum bėtránii mánăncă pe mėsá lor albă de brad tot ca mai inainte, fără faȕa de mėsá și fără șervete.

DUMITRU CĂMPULUNGEANU.

## După cura lui Kneipp.

S'a întėmplat o nenorocire mare. Păpușá s'a bolnăvit. Biėta fetică a pláns grozav.

Ce să facá? Cum s'o vindecé? A auȕit și ea de cura lui Kneipp. Asta de sigur o va vindecá. A pus dar păpușá intr'un ciuber cu apă. Asta se infășeșéá prin ilustraȕiunea din fruntea foi.

## Serenadă iėrna.

La castel e mare serbătóre. Dna își serbėzá ȕiua onomastică. Corul vocal din comună, nepăsător de gerul crăncen, face serenadă dómnei.

## LITERATURĂ și ARTE.

*Șciri literare și artistice.* Dl dr. D. Onciul a publicat la Viena o broșurică intitulată: «Indreptariu pentru ortografia română» regule și vocabular ortografic. — Dl Bălăcescu a espus la Ateneul român din Bucureșci mai melte obiecte de sculptură. — Dl D. Ma-

*rinescu* a espus in vestibulul Ateneului român din București vr'o cincideci de tablouri și portrete. — *Di Vintilescu*, un pictor tiner, va arangia de curând la București o expoziție a lucrărilor sale. — *Di M. Simonidi*, un alt pictor român, s'a rentors la București și arangiază o expoziție de tablouri. — *Di Figuidi*, cunoscutul caricaturist, a deschis o expoziție de lucrările sale in fostul local al Ligei culturale.

**O carte pentru preoți.** Membrii societății de lectură «Inocențiu M. Clain» a clericilor din Blaș au scos la lumină iarăș o lucrare binevenită pentru preoțimea dela sate. Ea pörtă titlul «Pregătire la mörte» și conține considerațiuni asupra maximelor eterne folosite de tuturora și mai cu semnă preoților, cari țin predice. Cartea e tradusă după Alfons Maria de Liquári, doctor al bisericeii. Prețul e förte ieftin; 423 pagine in 8<sup>o</sup> numai 80 cr.

**Diare și reviste noue.** *Dreptatea*, noul diar politic, pe care l'am anunțat și noi, a apărut la Timișóra, sub redacțiunea dlui dr. Valeriu Branisçe, editor dl dr. Cornel Diaconovich. Ese in fiecare di de lucru și costă pe an 12 fl. cu un suplement intitulat «Fóia de duminică», care se póte aboná și separat pe an cu 2 fl. Noul diar se presintă cu un cuprins bogat și redactat conform cerințelor gustului modern. — *Vatra*, fóia ilustrată, redactată de dnii I. Slavici, I. L. Caragiale și I. Coșbuc, a eșit la București, publicând scrieri de dnii Slavici, Coșbuc, Caragiale, Demetrescu, Murnu și Dulfu, cu multe ilustrațiuni frumoșe. Ese de douc ori pe lună și costă pe an 24 coróne. — *Viéta*, o altă revistă ilustrată, a eșit asemenea la București, sub direcțiunea dlor A. Vlahuță și dr. A. Urechia. Apare in fiecare duminică și costă pe an 10 lei. — *Diarul Damelor* se numeșce o publicațiune care a apărut la București, conținend modele de broderii, sub direcțiunea dnei W. Pesky. — *Poporul* va fi titlul unei foi care, se diice, va eși dílele aceste in Budapeșta, cu spesele ministeriului de agricultură, odată pe săptămână, sub redacția dlui dr. George Alexics. Fóia se va trimite gratuit la tóte comunele românești și va tractá cestiuni economice, dar va publicá și articoli de instrucțiune poporală.

## TEATRU și MUSICĂ.

**Teatrul Național din București.** Marți s'a reprezentat pentru prima-óră «Saul» tragedie originală in 5 acte și in versuri de dnii Al. Macedonski și Cincinat Pavelescu, musica de Iulius Wiest.

**Reprezentăție teatrală in Cernăuți.** Societatea academică «Junimea» din Cernăuți a anunțat pe 19 ianuarie n. o reprezentăție teatrală in teatrul orașenesc de acolo. Interesarea publicului a fost atât de mare, încât inainte de séra reprezentăției tóte lójele au fost ocupate. S'au jucat piesele «Nino» comedie intr'un act de Cerchez și «Mademoiselle Mephistofele» comedie intr'un act de Const. de Stamat-Ciurea. S'a mai eșcutat următoarele piese musicale: «O séra in Carpați» fantisie după motive naționale; Douc cântece românești; Fantasie și Nocturnă, trio pentru violină, violă și pian, de E. Mandicevski; Imi plânge inima, vals. In sfêrșit un tablou vivant: «Junimea».

**Concert și teatru in Ciclova montană.** Tinerimea română din Ciclova-montană a arangiat acolo in séra de 1/13 ianuarie concert și reprezentăție teatrală, cântând mai multe cvartete românești și jucând piesa «Legea pentru bețivi» de I. P. Buncor. Serata s'a dat

sub conducerea invătătorului V. Jian, in folosul școlei de fete române din Oravița.

**Serată literară la Giula.** Societatea de lectură română din Giula-germană a dat acolo, la 7 ianuarie, cu concursul comitetului parochial, o serată literară urmată de dans. Programa seratei a fost următoarea: Cuvânt de deschidere, rostít de preotul Biberea; Hodja Murad Pașa, de V. Alecsandri, declamata de dl D. Vonigă; Insemnătatea și folosul societăților de lectură, scrisă și cetită de Iosif Ivan; Fragment din istoria Românilor, de D. Vonigă, care a pronunțat și cuvântul final.

**Concert și teatru la Oravița.** Reuniunea română de cântări și musică din Oravița-montană a arangiat vineri la 12 ianuarie n., in ajunul anului nou v., un concert cu teatru. S'a cântat douc coruri și balada «Mama lui Stefan cel mare», tóte compuse dl G. Dima. Apoi s'a jucat piesa «75 de mii de franci» de N. A. Bogdan.

## CARNEVAL.

**Balul român din Arad** se va ține la 10 februarie n. in salele otelului «Crucea albă». Comitetul arangiator s'a compus astfel: presedinte dr. Stefan C. Pop, vicepresedinti dr. George Popovici și Paul Rozvan, secretar drd Cornel Ardelean și drd Ioan Nemet, cassar I. A. Herbay, controlor drd Teodor Popescu. Membri in comitet: G. Adam, F. Anciu, dr. V. Branisçe, dr. Al. Birescu, I. Bodea, dr. I. Bodea, I. Buda, I. Cacina, R. Chicic, P. Chiriovici, S. Colbasi, I. Faier, drd L. Ghebeles, A. Herbay, Tr. Marcu, dr. Fil. Moldovan, R. Motora, dr. C. Nicóra, drd Romul Nestor, dr. E. Nicóla, E. Papiu, I. Papp, drd E. Petrița, I. Petruțiu, dr. I. Popovici, G. Popovici, dr. G. Popescu, dr. Is. Pop, I. Rațiu, A. Secula, I. Stefanuț, A. V. Voevod, Tr. Vățian.

**Mare bal românesc in Timișóra.** La 9 l. c. s'a ținut in Timișóra o conferință sub presiudu dlui Paul Rotariu, care a decis ca in carneval să se dea la Timișóra un mare bal românesc, la care să ia parte tótă classa inteligentă română din Banat. Ca idea acésta să se póta realizá cu succes mai sigur, s'a hotărit ca pe asérá, adeca pe 20 ianuarie, să se convoce o conferință mai mare, la care să se invite și câte 2—3 din bărbații și tinerii de frunte din părțile locuite de români ale Banatului. Idea acésta a fost salutată cu multă căldură și se crede sigur că balul proiectat va izbuti ca nici odată.

**Reuniunea femeilor române din Sibiiu** a ținut balul seu la 18 ianuarie in sala din «Casa Societății». După pregătirile făcute de comitetul arangiator, in frunte cu dl dr. Octavian Russu, se póte crede, că acest bal de elită al românilor din părțile sibiene a avut succesul obicnuit din alți ani.

## Calindarul săptămânei.

Dumin. botez. Dlui, Ev. dela Mateiu c. 4, gl. 1, a inv. 1.			
Dina sêpt.	Calindarul vechiu	Călind. nou	Sórele
Duminică	9 Mart. Poliect	21 Agnes	7 39 4 45
Luni	10 Parintele Grigorie.	22 Vicenția	7 38 4 47
Marți	11 Cuv. Teodosie	23 Logod. Mar.	7 37 4 48
Mercuri	12 Martira Tațiana	24 Timote	7 36 4 50
Joi	13 Mart. Emil	25 Înt. lui Saul	7 35 4 51
Vineri	14 SS. PP. ucși in Sinai	26 Policarp	7 34 4 53
Sâmbătă	15 Preacuv. Pavel	27 Ioan Crisost.	7 33 4 55

## UMOR ȘI SATIRĂ.

*Un hoț arestat de un urs.*

Un cârciumar dela bariera străzii Câmpina, din Ploiești, avea un porc gras pe care inse avea de gând să-l vîndă cu bani buni, căci avea nevoie de parale. Deunăși el își găsi un mușteriu care îi oferii o sumă oarecare de bani. Tîrgul începî, dar omenii nu s'au putut învoi la preț. Tîrgul lor se stricase pentru 5 franci. Cârciumarul a ăis:

— Decât să vînd bunătatea de porc ieftin, mai bine îl taiu eu de Crăciun...

— Să-l mîncăci sănătos, răspuse mușteriu și se duse.

In spre sêră iată că vine la cârciumar un țigan cu un urs după el.

— Jupâne, ăise țiganul, poți să me lași să dorm cu ursul in curtea dtale, într'un grajd, ori alt undeva.

— De, da să plătești...

— Cât vrei, da să-mi lași ursul cam la căldură, că e reu al dracului dihania de frig...

— Uite ce... am un porc in coteneta. O să bag porcul in grajd, că și așa-i gol, iar ursul îl punem in locul porcului. Te învoești?

— Cum nu. Și-apoi să nu-ți fie frică de dihanie, că-i cam blanda și are și botniță.

Țiganul a mîncat, a bătut bine și s'a culcat. Asemenea și cârciumarul.

Dar iată ce s'a întemplat peste nopte.

Un hoț, care se vede că n'avea ce să taie de sf. Ignat pusese de multă vreme ochii pe porcul cârciumarului și chiar in noptea aceea se hotărîse să-l fure.

El a pânăit până au adormit toți și tiptil tiptil s'a furisat la coteneta. Ursul dormia sforăind și visând poțe că joacă, iar că stăpânul seu îi bate din ciur și-i trage cu bastonul.

Hoțul deschide ușa cotenetei. Ursul simțind sgomot se deșteptă și vădînd un om in fața lui, se ridică repede in două picioare și începî să mormăe puternic. Își poțe ori cine inchiupî spaima pungașului. Acesta rămăsese inlermit.

Ursul îl apucă imediat cu labele și începî să-l stringă in semn de dragoste de bine ce-a venit. Omul nu putea să strigă de spaimă și decă ursul n'ar fi avut botniță de sigur că ar fi pățit ca un porc in diua de Ignat, iar ursul in noptea acea și-ar fi ținut Crăciunul din carnea musafirului seu neașteptat.

Ursul a început dela o vreme să mormăe și mai puternic. Cârciumarul și țiganul deșteptându-se din somn au alergat la coteneta și au găsit pe hoț aprôpe leșinat in brațele ursului.

El a fost scos afară și dat pe mâniale poliției. Ursul și țiganul au fôst recompensați cu mîncare bună și bătură. Țiganul l'a jucat odată inaintea cârciumei dîcîndu-i:

Jocă bine,  
Măi martine,  
Că-ți dau pâne  
Cu măslina...

In chipul ăsta s'a dovedit că și urșii pot aduce câte-odată servicii poliției.

*Cântecul studentului.*

Ah, de-aș fi eu iubita mea,  
Aș fi tot supărată,  
De-aș fi eu croitorul meu  
M'aș spenzurá îndată.

Și dec'aș fi eu tatăl meu,  
Aș desperá, sáracul!  
Și dec'aș fi eu banii mei,  
De mult aș fi la dracul.

*Un cadou original de anul nou.*

Un proprietar bogat din Verdun (Franța) a primit de anul nou catolic mai multe daruri, aduse de factorul postal.

Atât el cât și nevêsta sa nu mai puteau de bucurie.

De-odată inse ei au remas cu gura căscată, căci răscolind printre pachete au dat peste o cratiță al cărei capac erá inchis.

— Ce să fie aici nevêstă? întrebă bărbatul.

— De, șciu și eu! Dar e un mijloc fôrte ușor de a aflá ce este in această cratiță.

— Și anume care?

— N'avem decăt să o deschidem

— Oh! asta nu se poțe: căci eu am aflat că anarchiștii trimet la toți omenii bogăți câte o cratiță ca dar de anul nou și inăuntru se aflá o bombă de dinamită care face esplosie.

Văil ce să ne facem, începî sa se vaită nevêsta.

— Să aruncăm bomba in mijlocul drumului.

— Îți fôrte mulțumesc, da șcii că ești prost bărbate. Dar decă bomba va face esplosie in mijlocul străzii, se va deschide ancheta, noi vom fi arestați și condamnați ca anarchiști.

— Ei bine, atunci spune tu ce să facem cu această afurisita cratiță; dar grăbește-te că poțe să fie o bombă cu regulator și atunci poțe că ea nu va întârđia mult spre a esploadá.

— Să ne luăm tóte lucrurile mai importante și să ne grăbim să o ștergem de aici.

— Adevêrat că bine a ăis cine a ăis: «Póle lungi și minte scurtă.»

De-odată bărbatul se lovește peste frunte și ăice:

— Uite ce proști sîntem ne tot întrebăm de un cias ce să facem cu bomba, pe când lucru erá așa de ușor. N'avem decăt să facem și noi cu bomba un dar tot cum ni s'a făcut noue, și anume să o trimetem mamei sócre și: Dđeu ne va ajutá astfel să ne scăpăm de iubita mea sócrá.

Și bărbatul vesel că a scăpat de afurisita de cratiță își sárutá cu efusiune nevêsta și alergá într'un suflet la poștá și espediéză cratița pe adresa sócrei sale.

*In noptea de anul nou.*

— Dragă nevêstă te-am visat așa de bine, ăise bărbatul sculându-se din somn.

— Đeu și cât costá rochia pe care mi-o cumpêrase-și. Tablou.